

\* Republika Čile, Južna Amerika, je kupila v Zed. država sedem novih lokomotiv.



# "AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio  
Published daily except Sundays and Holidays

**NAROČNINA:**  
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.  
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.  
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.  
Za Evropo, celo leto, \$7.00.  
Posamezna številka, 3c.

**SUBSCRIPTION RATES:**  
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.  
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months. Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.  
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.  
European subscription, \$7.00 per year.  
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

— 83 — No. 197, Tues., Aug. 23, 1938

## Komunistom v odgovor

V Pittsburghu je nedavno tega začel izdajati neki George Witkovich, ki je bil doslej popolnoma nepoznan v ameriški slovenski javnosti, tednik "Naprej," ki je edini komunistični časopis med Slovenci v Ameriki. Ta nepridiprav se zaletava v vse slovenske časopise v Zedinjenih državah in kot podrepna muha pika in pika, dokler je pošteno ne odpodisi ali ubiješ.

Ugodno znamenje je za ameriške Slovence, da se omenjeni tednik, ki slihi na ime "Naprej," ne more razširiti med ameriški Slovenci. Da ni večne in dosledne fehtarije med maloštevilnimi zapeljanci, ki so naročeni na "Naprej" in da ne bi dobivali indirektni ali mogoče direktne podpore od boljševiških diktatorjev v Moskvi, bi "Naprej" že zdavnej prenehal izhajati.

Dejstvo je, da se je "Naprej" pojavil le iz vzroka, ker je v prvih številkah začel propagirati proti fašizmu. S tem je privabil nekaj stotin rojakov iz Primorskega in nekaj socialistov na svojo stran. Kajti komunistov mi Slovenci v Ameriki še nismo imeli in jih tudi nikdar ne bomo. Ko pa je "Naprej" pokazal svojo pravo barvo in začel napadati socialiste ter delavce, ki so pri American Federation of Labor, tedaj se je takoj dognalo, kam pes taco moli, namreč, da je George Witkovich pravzaprav komunist, ne pa urednik delavskega časopisa.

Nastala je silna borba med "Naprejem" in med "Prosveto." Prosveta je bila poštena dovolj, da je zavrnila namigavanja Witkovicha in njegove zahrbtnje spletke, s katerimi je hotel omračiti razum članov pri S. N. P. Jednoti. Borba se še danes vodi naprej z besnostjo, kot jo skoro še ne pomnimo med Slovenci v Ameriki. Mi smo prepričani, da bo v tej borbi pogorel "Naprej," ker se poslužuje zahrbtnih napadov in laži, prav po komunistično-beraško.

Tednik "Naprej" ni bil ustvarjen radi potrebe, pač pa, ker je ameriška komunistična stranka hotela zapeljati slovenski narod v Zedinjenih državah, da bi se izpremenil iz svobodnega ameriškega delavca v boljševiškega sužnja. Žal, da je med podporniki "Napreja" kakih 150 sicer dobrih Slovencev, katere je k "Napreju" privedel prvotni "anti-fašistični duh, ki se je pa pozneje spremenil v komunizem in ljudje cepajo od "Napreja," tako da ga bo v kratkem čital samo še George Witkovich in neki Špolar in morda — diktator Stalin v Moskvi.

Skoda pri tem je le, da so delavce ogulili pri "Napreju" za \$3,000.00 z beračenjem po cestnih vogalih in po plesih, v krčmah in pri sejah. Naš rojak je že tak, da bo dal nikelj, dasi ne ve, v kakšne svrhe gre, kdo ga pogoltno. Ima pač dobro srce in mehko dušo. Nekaj več narodne in delavske zavestnosti bi moralo biti pri tem.

"Naprej" prav rad posega tudi v clevelandsko politiko, dasi urednik niti ameriški državljani in kot ni ameriški državljani njegov "kamerad" pri Enakopravnosti, ki je že trideset let v Ameriki. V zadnji številki piše bedak Witkovich, kako je bila A. D. poražena, ker ni bil izvoljen governor Davey v državi Ohio.

Tujezemec Witkovich niti toliko ne ve, da se ni šlo za izvolitev pač pa za nominacijo. Tujezemec Witkovich niti tujezemec Šabec ne veda, da je bil Chas. Sawyer v zvezi s proslulim demokratskim voditeljem v Clevelandu, Gongwerjem, kateri je bil te dni silno poražen po demokraciji samih. Tujezemec Witkovich in tujezemec Šabec ne veda, da A. D. tekoni primarne kampanje ni bila niti za Daveya niti za Sawyerja, kajti primarne volitve so upeljane, da ljudje odločijo, ne pa — tujzemci kot sta Witkovich in Šabec. Oba tujzemca ne znata, da je A. D. pisala, da bomo podpirali onega, ki bo od državljanov nominiran pri primarnih volitvah na demokratskem tiketu, ne pa od tujzemcev, kateri ne smejo voliti.

Oba tujzemca cepca ne veda, da je sedanji governor Davey dal delo stoterim našim rojakom, in kaj se pravi dati delo in zaslužek v črni črti, to vedo oni, ki so brez dela, in to ve zlasti tujezemec Šabec, ki nas je že šestkrat prosil za delo, ko je bil lačen in ga je tudi dobil.

Ni čuda, da komunističen list kot je "Naprej" poroča v zadnji številki, da ima tehnične (?) težave v uredništvu, in da dva tedna ni mogel iziti. Tehnične težave so samo pri strojih, v glavah komunistov so pa prismojene težave, in ne bo dolgo, ko "Naprej" niti enkrat na leto ne bo mogel izhajati. Komuniste vlada Zed. držav prav nič lepo ne gleda. In bati!

## Kaj pravite?

Bivši vodja demokratov v Cuyahoga okraju se je podal še po vsakih volitvah v Florido. Radovedni smo, če bo šel tudi po sobotnih volitvah v južne kraje, ali pa mu je bilo dovolj vroče tukaj.

Največji priprošnjik Gongwerja v njegovem boju za obstanek pri vodstvu je bil kongresnik Sweeney, ki je še par let nazaj prevračal hribe in doline, da bi strmoglavil Gongwerja. (Kje bo zdaj Sweeney dobil zaslonbo se ne ve. Ampak zviti lisjak se bo brez sramu obesil na večino. Pa če se ne motimo, bodo čez dve leti zopet volitve za kongres in se zna zgoditi, da bo ostal Sweeney na dlici.

## BESEDA IZ NARODA

### Na ogled za srnicami

James Debevec

Kakor je bila gori v hribih krasna zvezdnata noč, je bila dolina pokrita z debelo meglo, tako gosto, da bi jo lahko rezal in na kruh namazal. Niti tri pednje se ni videlo pred avto in treba je bilo zelo previdne vožnje po strmih klancu, ki se je ovijal doli po hribu. Dober čevljar na desno, pa bi se lahko trkljali v dolino po bližnjici.

No, pa smo srečno prišli v mesto in spravili avto za Maroltovo hišo. Gazda nas povabi v kuhinjo čes, da nam bo napravil oziroma segrel "čili," v katerega da bo natresel toliko paprike, da bo postrgala vse one neprijetne občutke, ki jih zapusti "en pir pa en šnops." Paprika tudi zelo zbistri glavo in v želodcu ustanovi svetovno premirje, če je kaj narobe.

Radi smo se odzvali vabilu in med tem, ko se je "čili" pogreval, sem skušal, kot radoveden častnikar, zvedeti kaj iz Maroltovega življenja. Take vrste ljudje smo pač tisto nepotrebno zlo na svetu, ki moramo vtakniti vsepovsod svoj nos in izvleči iz ljudi kake zanimivosti, ki se potem otežejo in spravijo na papir, da ves svet izve o tem.

Včasih se naleti na človeka, ki ne da od sebe niti počene zanimivosti, pri Vincencu Marglitu sem pa naletel na človeka, ki je z obema rokama zagrabil za ponudbo in začel pripovedovati, da smo kar zijali.

Ker je povedal, da je bil v svetovni vojni, je bilo moje prvo vprašanje, kako da jo je srečno upetal sovražniku in prinesel vse svoje kosti, zavite v lastno kožo po vojni domov.

"Se reče," je rekel Vinc. "Živ sem res prišel iz vojne in tudi vse kosti sem s seboj pripeljal, ampak nekaj krvi je pa le pošlo galsko fronto," je rekel Marolt in malo pomešal "čili."

"Kaj vas je potipal šrapnel ali kak odstrelke granate?" sem bil sila radoveden.

"Aha, v noge so mi našli šrapnelskih otrobov, da so bile moje noge pod kolehom ko ribniško sito. Le poglej semle." Zavijal si je hlače in na obeh nogah sem videl vseporno črni pik, ki so ostale tam od šrapnelskih izstrelkov.

"Pa to še ni vse. Poglejte tukaj na roko. Tule je mala brazgotina, kamor me je usekal kozak s sabljo." Pogledal sem in videl med palecem in kazalcem podolgovato brazgotino, kamor se je bila zadržala konica kozake sablje.

V tem je bil pa "čili" že dosti vroč. Nalil nam ga je v skodelico in začela se je mlačev. Tri sto milijonov, ali je to peklo! Ampak zdela se nam je, kot bi nam kdò pokladal zdravilne obliže v želodec. Dokler je bil "čili" v ustih, sem svetlo gledal in nisem vedel, ali bi ga poslal nazaj, ali bi ga spravil v zalogo za živila. Ko je pa enkrat šel skozi vice, to se pravi skozi grlo, je bilo pa vse dobro in prijetno.

"Mr. Marolt, zdaj ko se mi pehamo za tem življenjskim obstankom, nam pa lahko poveš, kako sta se s kozakom srečala oziroma z njegovo sabljo. Ker je ta mehičanska prikuha tako vroča, bomo jedli počasi in brez godbe, da ne bomo preslišali nobene vaše besede," mi lepo prigovarjam.

"No ja, bom pa povedal. Pri toptništvu sem bil in v Karpatih so nas poslali, da ustavimo Rusom prehod na Ogrsko. Nekega dne je naša baterija taborila v globoki dolini. Poveljnik me odbere za patroljo. Naroči mi,

naj vzamem nekaj mož in naj grem gori na hrib oprezovat za sovražnikom.

"Odberem torej nekaj fantov in rinemo gori v hrib v gozd. Ker je bilo drevje gosto, nisem mogel dobiti nobenega razgleda na drugo stran hriba, zato sem splezal na visoko smreko, da bi boljše videl.

"Križana gora, če nisem zagledal doli na planjavi Rusov ko listja in trave. Tako sem se ustrašil, da bi bil skoro s smreke padel. Naglo pregledam položaj, potem pa zdričim z drevesa, naglo spišem poročilo na poveljnika in pošljem enega izmed vojakov s poročilom k bateriji. Ježeš, če bi Rusi zavohali našo baterijo, saj nas bi pojedli za zajetek s topovi in konji vred.

"V poročilu sem navedel, da bom šel s patroljo še malo naprej, da morda kaj več vidim, potem se pa vrnem nazaj v taborišče.

"Tako vodim svoje fante čez malo kotanje in na bližnji griček, ki je bil precej zaraščen. Pridemo skoro na rob gozda, ko zagledam kozako patroljo na konjih, ki jaše prav v našo smer. Hudimana vendar, kaj bo pa zdaj! Če bi jo mi ubrali nazaj, nas bi gotovo zagledali, ko bi bežali preko globeli in tako bi mi izdali kraj, kjer tabori naša baterija. Kaj torej? Prav nič nas ni mikalo, da bi nas kozaki zajeli, da bi se sprijeli z njimi, pa tudi ni kazalo. Sam Bog ve, če se moremo na kak način izmazati, da Rusi ne bodo slutili, da smo mi v bližini.

"Naglo premotrim položaj. Po tleh je bilo vse polno smrekovih vej, ki so bile očividno pred nedolгим odsekane, ker so bile še prav sveže. Naglo ukazem fantom, naj poležejo po tleh in nanje namečem veje, da sem jih popolnoma pokrili. Potem se pa še sam vlečem za podrti deblo in se dobro pokrijem z vejami.

"Komaj sem bil z delom gotov, že sem zaslišal prhanje kozaskih konj. Sree mi je razbijalo v prsih, da sem se prav bal, da ga bodo sovražniki slišali, ali pa da bo tako klenkalo pod bluzo, da se bodo začele veje nad menoj privzdigovati.

"V naglici sem priporočil svojo dušo nebeskemu Očetu in se skesal svojih grehov, da bom tako lahko opran stopil skozi nebeska vrata, ki so v vojskinelem času na široko odprta.

"Slišal sem, kako so se kozaki ustavili pri tistih kupih vej in naenkrat sem čutil, da me je nekaj pričilo v roko. Zabeleto me je, ampak trdno sem stisnil zobe, da ne bi zavpil od bolečine.

"Pasjeglavci, sem si mislil, kar zbadajte, da bi vas strela z jasnege. Kaj ne morete pustiti poštene ljudi pri miru, ki vam nič nečejo? Čutil sem, da mi teče kri iz rane, ampak sem ležal pri miru kot tisti, ki je skočil čez graben in je mislil, da je mrtev.

"No, počasi so se kozaki oddaljili in kmalu je bilo vse tiho okrog nas. Počakam še nekaj časa, potem pa naglo zmeečem veje raz sebe in raz mojih tovarišev. V svojo grozo sem opazil, da je dobil tudi eden mojih tovarišev bodljav v stegno in je bil precej močno ranjen. Eden pa se niti ganil ni. Preslišem ga in vidim, da je revež mrtev. Kozaski konj mu je stopil na prsi in mu strl prsi koš, da je bil siromak pri priči mrtev, a niti zini ni takrat. Ali se je bil tako ustrašil, ali pa je prišla smrt tako nagloma.

"Zdaj pa le naglo odto. Svojo rano sem si zavezal z žepnim

robcem in tovariša smo pa obvezali s tem, da si je eden odtrgal pol srajce, da smo imeli obvezo. Eden od patrolje si ga je naložil na hrbet in jadrno smo jo odkurili proti bateriji. Mrtvega tovariša smo kar tam pustili, upajoč, da ga najdejo Rusi in ga pokopljejo. Bog ve, kje je njegov grob?

"Kolikor mogoče naglo smo šli nazaj in kmalu smo bili pri bateriji, ki je bila že vsa pripravljena na odhod, konji za preženji, vojaki v sedlih in na topovih. Čakali so samo še nas. Ko smo še mi zasedli svoje prostore, jaz sem se vrgel na svojega prama, ki mi ga je držal vojak pripravljenega in zagolopirali smo jo doli po dolini in v smeri od sovražnika, da se je kar prašilo. Ustavili smo se šele, ko smo bili gotovi, da nas Rusi ne morejo doseči."

Tako vneto sem poslušal to zanimivo pripovedovanje, da se mi je bil "čili" kar shladil. Naglo sem izpraznil skodelo, potem pa vprašal Martolta:

"Vinc, pri kateri priliki so vas pa šrapneli okresali?"

"Tisto je pa spet druga povest, ki je pa ne bom povedal danes, ker gre ura že na pet, ob sedmih moramo pa vstati. Če pridete jeseni na srnjake, bom pa še tisto povedal."

"Velja!" sem rekel, "in če ne bom prišel novembra na srne, bom prišel pa poslušat nadaljevanje te zgodbe."

"Torej, dobro," reče Vinc. "Zdaj vam ne kaže iti nazaj v gozd. Boste kar tukaj spali, saj imam postelj dovolj na razpolago. Zjutraj ob sedmih vas bom poklical, potem bomo šli pa skupaj nazaj k ostali družbi, da vam bom skuhal zajetek in kosilo in nekoliko razkazal gozd."

In tako je tudi bilo. Gazda nam je odkazal svoje hotelske sobice in snažne postelje, kamor smo položili svoja izmučena in spanja potrebna telesa in kmalu nam je prepevala Nirvana mične uspankane. To pa povem, da sem jaz vso noč bežal pred kozaki, ki so me podili z golimi sabljami in ker sem bil jaz pešice, oni pa na konjih, bi jim gotovo ne bil ušel, da nisem skočil čez širok in globok graben in se zbudil, ležeč na tleh. (Dalje prihodnjic)

## Priznanje g. Kollandru.

Girard, O.—V dolžnost si štejemo, da napišem te vrstice našemu požrtvovalnemu narodnemu delavcu, ki vrši veliko delo za naš narod. To dela najsi bo gledel njegovih vsakoletnih izkušenj iz potovanj naših rojakov v rodno domovino, ali pa od tam sem. Ravno tako ga najdetje v vseh kulturnih delih, kjer pomaga po svoji moči do večjega uspeha. Zato smo lahko vsi ponosni nanj. Njegova potniška pisarna v SND uživa velik ugled med našim narodom in tej deželici. Vsak, ki se obrne nanj, je postrežen vljudno in pošteno. Vse uredi tako, da je vsak zadovoljen z njegovo postrežbo.

Moj nečak Slavko Sirnik me je naprosil, da se v njegovem imenu zahvalim g. Kollandru za vse, kar je storil zanj, da je z njegovim posredovanjem dobil vizo od ameriškega konzula v Zagrebu in takoj pod njegovim varstvom potoval na plavajoči kraljici morja, Normandie. Vsa naša družina je bila presenečena, ko smo dobili od Mr. Kollandra brzojav iz Havra, da potuje z njim naš nečak in da naj pride mo v New York, da ga počakamo. Vsi smo bili zelo veseli te novice.

Povabil sem s seboj Antona Kokala Jr. iz Clevelanda in proti večeru sva se odpeljala proti Pennsylvaniji. Najprej nama je bila vodnica zvezda večernica, kmalu zatem se pa pokaže na nebu blede luna, ki nama je sveti-

la na poti med romantičnimi pennsylvanskimi hribi. Po dvanajsturni vožnji sva bila ob jutranji zori že v New Yorku v hiši ge. Pavle Šubelj, ki je svakinja našega slavčka Toneta Šubelja. V tej gostoljubni hiši sva se počutila kot doma. Pozdravili smo se tudi z Mr. Charles Lacjanom, ki je lastnik tovarne za izdelovanje slannikov. Tudi nanj smo lahko ponosni, da lastuje tako veliko tovarno v takem velikem mestu.

Drugi dan, to je na ponedeljek 15. avgusta smo se podali v pristanišče. Gospa Pavla Šubelj je bila najina vodnica in sva ji bila prav hvaležna za njen trud. Rešila nam je s tem velikih skrbi, ker človek se ne ve kam obrniti v tujem mestu.

Ogromna ladja je priplula v pristanišče ob osmih zjutraj. Velika množica je stala na pomolu in pozdravljala potnike. Tudi mi smo prisrčno pozdravili najprej g. Kollandra in potem pa našega nečaka. Bili smo vsi ginjeni, ker dobro smo vedeli, kako težka je ločitev od matere, bratov in sester ter od rodne grude. Fant je bil pa kar precej korajžen in je rekel, da ni bilo prav nič dolgočasno na vožnji, ker je g. Kollander tako lepo skrbel zanje.

Na povabilo Mr. Lacjana smo se ustavili v njegovi tovarni za slannike ter je vsakemu izmed nas podaril kraseh slannik. Gospe Šubelj in Lacjan sta nas spremili do Hudson predora, kjer smo se poslovili od prijazne družbe. Prav iskreno se zahvaljujem gospej Šubelj in družini Lacjan za vso prijaznost. Obljubili ste nam da nas obiščete v Girardu, torej vas željno pričakujemo.

Še enkrat prav lepa hvala g. Kollandru, ki je vse tako lepo uredil, da je naš nečak vesel in zadovoljen v tej novi domovini. G. Kollandra priporočam vsakomu, ki namerava potovati v staro kraj, ali kdor ima kak posel, ki spada v stroko g. Kollandra. On bo vsakemu točno postregel, kajti Kollandrova potniška firma ima dolgoletno izkušnjo in to je, kar danes drži.

John Dolčič.

## Teliček

Skoraj ni bolj živahnih in zabavnih živalic, kot je ducat nadvse šegavih pujskov. To ti kar skače in cvili in hudomušno mežika v svet. Kar ne ve, kako bi si krotilo radost do življenja, in šviga sem in tja kot rožnatobela množica po podu, in ti zdaj smukne skozi majhno odprtino h krulčiči materi v svinjak, pa se že drug čez drugega prekobali in prevali venkaj in v luknjo, ki so si jo kakor paglavci napravili v slami. In se vendar nesramno in zaupno ustavijo pred vsakršno novostjo. Vsakršno stvar "nakruliho" in bi najrajši pozvali celo stroj za rezanje slame in lestve in velika vrata na tekmo s seboj.

Nekega dne pa dobijo ti drobčanci zares novega prijatelja. Ne sicer starega, priklenjenega psa, ki se zaletava na verigi, čim jih zagleda. In tudi ne mačka, ponočnega lovca na miši, ki ves zaspan mežikaje pogleduje za pujski, čepeč na senenem vozu. Toda snoči je prišel teliček na svet, in ker niso imeli nobenega primernega prostora zanj, so ga čez noč položili v slamo, ki je na podu. Tu je imenitno prespal noč, je zjutraj pomlaskal prvo mleko in se zdalje pravkar začena zavedati, da živi. "Bee!"

Kakšen nov glas je pa to? Dva pujska planeta izpod slame, pošklita z malimi, belkastimi očmi počez navzgor, pri čemer se jima tilnik že zloži v majhne gube, vohljaje za sopeta, mahoma vsa iz sebe pokličeta brate in sestre in se vsi postavijo v polkrogu okrog

telička, ko da se morajo posvetovati. Eden se drzne celo premakniti iz polkroga, stopi pri tem na bilko, ki se vzdigne ko gugalnica in pri tem poščegeče telička za uhljem. Kaj bi? "Bee," pravi v drugo in se strese — brrr!

Koj nato se vseh dvanajst pujskov s cviljenjem in vresčanjem razprši vsaksebi in izgine v jamah in luknjah, a čez hip se že prikaže dvanajst špičastih zvedavih rilčkov iz vseh skrivališč in skuša drug drugemu razodeti svoje mnenje.

"Bee," pravi spet teliček. Pujskov še ni dodobra spoznal. Le začuden je, da je že svetloba tu, ki lije skozi bližnje okno in mu dobro dene. Zdaj je doumel, da so v bližini gibne in negibne stvari. Potem se zastrmi s svojimi velikimi očmi v mlečnobela trupelca in zasluti, da bi se radi z njim spajdašili. In ker je zmeraj bolj radoveden in pozoren na gibanje, pomoli glavo naprej — kako je to lahko — in občuti veselje, da se more na slami opreti na svoja dolga "stojala," da bi se približal tistemu, kar mu je tuje. Že kleči in nenadoma stoji pokoncu — prvičkrat —; saj ne ve, kako — vse štiri noge so mu poševno razkoračene. Seveda še omahuje; od začudenja pravi spet "bee" in mu je vendar tako neskončno lepo, ker ga sončni žarek ščegeta prav po zatilniku in je svet nenadoma mnogo večji, kot je bil pravkar. Nozdri se mu napno ob sori na vozu; a tu ni ničesar, da bi sesal — vohlja po slami, — tudi tukaj ni nič mleka. Po-vesi glavo, češ ali bi bilo moči oblizati pujske? A pujski se mu križem kražem razpršijo, cvileč od zadovoljstva, ker se je teliček tako zmotil, in mahoma izginejo v slamnati luknji, da se pomenijo o tej smešni zadevi.

Le eden obstane pri vratih, kakor na straži, da pazi. Teliček se opogumi in tudi lačen je. Noge se mu začenjajo zavedati svoje naloge in se prestopijo, ne da bi teliček kaj vedel za to, vprav k tisti luknji, kamor so izginili čudni prijatelji. Najbrž je mlado bitje mnenja, da so vse živali enake, in da je tudi on tak pujske, kakršni so oni? Brez dvoma si zaželi tega čudovitega migotanja in mrgolenja, ki ga je bil videl, in skuša stopiti korak za njimi. A ker pri tem hkrati dvigne vse štiri noge, kar pri priči obleži, pumf! — na trebuhu. Pa kaj to! Slama je mehka, on sam se je čez noč tudi že osušil, tako da ga slama nič več ne zbada. In koj je spet na nogah in se željno in pirjateljsko ozre krog sebe. "Bee!"

Dvanajst majhnih, rožnatih gobčkov neslišno oprezuje iz vseh kotov in lukenj. "Bee!" vabi teliček. Tedajci pride prašiček, ki ima smolnato liso na smreku, iz luknje, da bi posredoval. Držeč repek v treh zavojih, malo zakruli, srkne čudni vonj tega orjaškega tujca in dopusti, da se teliček razkorači in se, moleč glavo naprej, bliža bolj in bolj. Na čelu ima belo liso, uhlja sta košata in smreček je rožnat. A pujske s črno marogico hrabro obstane, dvakrat zvedavo zakruli in se zdaj liki teliček iztegne naprej in vohlja. Že sta smrečka drug pri drugem, rilček in nozdri trepetajo od junaštva in od strahu in razburjenja.

In zgodilo se je. Sprevidela sta: oni drugi ne peče, lahko se ga dotakneš, moreš se celo prijazno podrgniti ob njem in se, toda zdaj se vrata odpro in hlapec pride po slamo. Nastane peklenjski vrišč in trušč, vse (nadaljevanje na 3. strani)



## ŽUTI

Po nemškem izvirniku K. Maya

Skraino oprezno sva se porivala glasu naproti in kmalu zapazila brezskrbnega brusca.

Na robu podvesa je sedel — Suf, vohun. in brusil nož ob ostrem kamenu s tako vnemo, kot da dobi delo plačano s samimi srebrnimi piastri. Sedel je s hrbtom obrnjen proti nama. Na straži je bil. Najavil bi nas naj tovarišem, ki so čakali nad ovinikom soteske.

Vohun Suf je bil naš dober znanec. Da bi nas tem varneje dobili pod nož, so nam ga pred nekaj dnevi poslali naproti, izdajal se je za potujočega krojača, se nam vsilil za kažipota in nas zvalil k Murad Habulamu v zasedo. Pa prepoznali smo ga in sami so šli v past, ki so jo nam nastavili. Suf je bil eden najožjih žutovih zaupnikov, smrtno je sovražil posebno mene.

"Kaj bova z njim?" mi je šepnil Halef.

"Prijava ga bova. Izredi tamle pest mahu, zgrabil ga bom za tilnik, zinil bo pa mu vtakneš mah v usta. Zvezala ga bova in spravila na varno, nato pa opravila še z njegovimi tovariši.

Lezel bom naprej, ti pa za menoj! Ko mu bom na tri korake blizu, vstaneš in planeš nad njega!"

Neslišno sva lezla bliže. Trdo za vohunom je stala debela smreka, ob njej sem se vzravnil, za menoj pa Halef.

Toda moj pridni spremljevalec je bil sin puščave in nikak Indijane. Stopil je na trblo vejo, zahreščala je in Suf je šinil okoli.

Noben slikar bi ne znal naslikati otrple groze, ki se je zrcalila na smrtno bledem Sufevem obrazu. Krikniti je mislil, pa bi ne bil spravljen glasu iz sebe, če bi bil tudi utegnil.

Pognal sem se v hipu, ko je počila suha veja, in mu krepko položil prste krog vratu. Pocepel je z nogami in zakrillil z rokami ter zinil in hlalnil za zrakom. In že je bil Halef pri njem in mu je zamašil usta. Stisnil sem prste; kretnje so omagale, nezavesten je bil.

Pobrala sva ga in zanesla v grmovje. Halef je še prinesel njegovo puško in nož. Posadila sva ga k debeli smreki, mu zavila roke za hrbet in krog debela ter jih zvezala. Zamašena usta pa sva mu še posebej ovila s kosom njegove suknje, da ni mogel z jezikom odstraniti mahu.

Halef je zadovoljno hihital. "Takole —! Oskrbljen je —! Kaj pa sedaj, gospod?"

"K njegovim tovarišem pojdeva."

Že sva mislila stopiti, ko je zašumelo v goščavi.

Čulo se je kakor koraki. Nekdo je prihajal. Blizal se je kraju, kjer je prej sedel Suf.

Halefu so se bojaželjno iskri-le oči.

"Kdo neki je —?"

"Nikar se ne prenašli! Počakajva še!"

Sklonjen sem se splazil bliže. Bibar je bil, Aladži. Stal je ob smreki, izza katere sem planil na Sufu. Menda se je čudil, da ga ni nikjer, počasi in iskaje je šel dalje proti zlebu.

Pomignil sem Halefu.

"Preklicano —! Še deset korakov po bo videl Očkota in Omarja in konakdžijo sedeti v soteski, če pogleda črez rob prepada —! In pogledal bo gotovo! Pridi za menoj!"

Smuknila sva za njim.

Še nekaj korakov pa je bil na robu podvesa. Pogledal je v sotesko in videl tovariša.

Naglo se je umaknil za nekaj korakov, da bi ga ne opazila. In prišel mi je prav pod roke.

Skočil sem, ga zgrabil z levico za tilnik in ga z desno pestjo treščil po sencu. Tiho se je zgru-

lilo njegovo orjaško telo.

Halef je priskočil.

"Ga zveževa?"

"Ne še. Primi! Težek je."

Odnese sva orjaka ter ga privezala k smreki poleg Sufu. Njegova usta so bila tesno stisnjena. Odprl sem mu jih z nožem, mu odpel pas in jih zamašil. Orožje sva mu seve pobrala in ga dajala k Sufevemu.

"Se tri imava!" je menil Halef podjetno. "Sandarja, Bibarjevega brata, Manah el-Baršo in Barud el-Amazata."

"Ne pozabi Junaka!"

"Tistega strahopetneža ne ne štejemo. Kaj so vobče tisti štirje proti nama —? Kar odkrito stopiva pred nje in jim vzmiva puške!"

"Ne! Tako počenjanje bi bilo predrzno!"

"Čemu pa sva zlezla sem goi —?"

"Zalezovati sem jih mislil."

"Pa se vrni —?"

"Tisto ne. Bi se bilo že pokazalo, kaj je treba ukreniti."

"No, pokazalo se je! Z dvema sva opravila, onih drugih pa se nama ni treba bati."

"Bojiva se jih ne. Ampak Bibarjev brat Sandar je tudi orjak —! Ne smeja ga podcenjevali! Ko dobiva njega v pest, se nama onih treh res ni treba bati."

Počakajva! Morebiti pa sam pride."

"Ni verjetno."

Pomisljal je.

"Hm —! Gospod, nekaj mi je prišlo na misel —!"

"Pa menda spet ena tistih tvojih misli!"

"Poslušaj! Kaj pa če bi go vabila v past —?"

"Kako?"

"Bibar bi ga poklical —"

"Topot pa res ni slaba tista tvoja misel! Poznam Bibarjev glas, saj sem nekaj ur sedel pri njem, tistikrat v zasedi med Štrumico in Radovičem, ko sta čakala na mene. Nekoliko hripav je, mislim, da ga bom znal posnemati."

"Pa ga poklič!"

"Stopiti bi morala bliže k njim in si izbrati tak prostor, da mora mimo naju, pa da naju ne bo videl."

"Tak prostor boš že našel! Saj je grmovja dovolj tod!"

"In kaj storiva, ko pride? Streljati ne smeja, zahrbtno zaklati ga tudi nočeva, udarec s pestjo pa je pri takem človeku nekoliko nezanesljiv."

"Pa ga lopni s kopitom po glavi!"

"Hm —! Še ubil bi ga —!"

"Škoda ga ni! Sicer pa ima tak orjak gotovo trdo bučo."

"Tisto je menda res. No, pa poskusiva!"

"Da, poskusiva! Gospod, take csede prav rad slišim."

Kar gorel je bojevitosti.

Tiho in previdno sva lezla dalje.

Našla sva šop visokih grmov, naozko so stali, pa videlo se je skozi nje po podvesi. Od zunaj naju nihče ni mogel opaziti, najsi je prišel mimo od katerekoli strani.

Med nje sva zlezla in zaklical sem z Bibarjevim glasom:

"Sandar — Sandar —! Pojdi sem!"

In res se je oglašil nekje.

"Takoj pridem!"

Prijel sem puško za cev in čakal. Koraki so se blizali.

"Kje si?" je vprašal Sandarjev glas.

"Tukaj!"

Krenil je glasu naproti, naravnost h grmom. Videl sem iz za vejevja njegovo orjaško postavo.

Iskale je gledal okoli in mislil stopiti mimo grmovja. Žal je bil predaleč, da bi ga dosegel s kopitom.

Ni bilo druge pomoči — planil sem nad njega.

JOŽI GRDINA:

## PO ŠIROKEM SVETU

Iz cerkve me je p. Kocjan peljal na streho te mogočne stavbe, odkoder se mi je nudil krasen prizor na vso okolico, ter sem gledal daleč tja preko Jadranskega morja, kjer se je videla kakor majhna črta Jugoslavija. Iz Lorete preko morja je ravno Zader v Dalmaciji. P. Kocjan mi potem pravi: "Vidite, kadar me obdaja domotožje, pa grem tukaj gori, odkoder potem gledam na našo ljubo Jugoslavijo."

Loreta je v provinciji Marche v Italiji, ter je oddaljena 25 kilometrov južno od Ankone ter 5 kilometrov od Jadranskega morja. Mestece se razprostira na prijaznem griču, katerega obdaja krasna polja, ter leži 125 metrov nad morsko gladino; prebivalcev z okolico šteje 7.056, do železniške postaje je 2 kilometra, k vsakemu vlakcu vozi avtobus in pa razni drugi vozovi. Prebivalci so prijazni in tudi pošteno ter prav radi postrežejo romarjem. V cenah niso pretirani in se tudi v tem oziru z njimi prav lahko shaja. Prodajalci spominkov so precej sitni, toda ne pretirano. Da precej na glas ponujajo jim ni zamere, ker mnogi so od tega odvisni, a nadležni pa niso in tudi v cenah niso previsoki kot so na primer po takih krajih.

Ko sem opoldne sedel v gostilni pri kosilu, mi je gostilničarka ponudila v prodajo velik šop rožnih vencev, češ, naj kupim za svoje v spomin na Loreto, zraven mi je pa zatrjevala, da mi jih da poceni. No in ni lagala, res je bilo poceni. Ampak jaz sem imel precej spominkov že iz Rima, kjer sem si jih nabral za svoje in pa prijatelje. Da ji pa napravim malo veselja, ko sem videl, kako

bi rada napravila kupčijo in ker sem videl, da kekega bogastva v hiši ni, sem pa kupil nekaj od tega. No in je bila kar zadovoljna, čeprav nisem vzel vsega, kar mi je ponudila. So, kakor sem videl, kar z malim zadovoljni in jaz sem bil tudi povsem zadovoljen z njimi.

Ko sem si z višine Marijinega svetišča ogledal lepo okolico ter Jadransko morje, sva se počasi napotila doli na trg pred cerkvijo, kjer mi je p. Kocjan razkazal papeževo palačo Palazzo Apostolico, ki se razprostira ob krasnem trgu. Ko stopiva skozi lepe mogočne oboke, ki se drug za drugim vrste, prideva iz ene dvorane v drugo in tako naprej. Spotoma mi je pa pripovedoval in pojasnjeval s tako zgovornostjo in njemu prirojeno prijaznostjo, da mi je bilo kar žal, da ne morem dalj časa ostati v njegovi družbi. Na tem ogledovalnem izprehodu sva prišla tudi v sobo, kjer je prenočeval papež Pij IX., ko je priromal v Loreto, da počasti Marijo v njeni sveti hišici. Postelja, na kateri je ta visoki romar spal, je lepo postelja ter pregrnjena z rdečim pregrinjalom, enako tudi druga oprema. Vse je še prav tako kot je bilo tedaj, ko je bil on tukaj. To sobo s poteljo vred hočejo ohraniti v originalu, kot spomin na papeža Pija IX. Potem mi je razkazoval razne stare posode z prav umetnimi reliefi, lepe slike in dragocene preproge. To vse lepo hranijo in je brez dvoma velike vrednosti. Velike sobe in pa dvorane so bile po večini prazne, v njih hranijo razne zanimivosti, ki so tu lepo shranjene, deloma pa se jih uporabi za stanovanje ob raznih prilikah in časih.

Do teh prostorov kakor tudi do slovečega Marijinega svetišča pa nima italijanska vlada nobenega opravka. Po spravi med italijansko vlado in sv. Stolico, ki je bila sklenjena med obema, ter podpisana v Lateranski palači v Rimu dne 11. februarja 1929, je papeževa palača in Marijina cerkev v Loreti neposredna last sv. Stolice ter spada pod oblast Vatikana in loretiski škof je sam papež Pij XI. Ker pa on kot tak ne hodi sem, je imenoval kot svojega namestnika in upravitelja apostolskega nuncija na dvoru italijanskega kralja, ki je naslovni nadškof Borgognini-Duca, ki pa pride sem le ob velikih praznikih, da opravi slovesno pontifikalno mašo in da uredi razne posle, v njegovi odsotnosti pa ga nadomešča monsignor Kajetan Malchiodi, ki je naslovni škof in je tu kot stalni namestnik.

Poleg papeževe palače sem si mimogrede še ogledal jezuitski kolegij, ki se je nekoč zval "Ilirski kolegij." Ker je bila sveta hišica nekoč na naših jugoslovanskih tleh, ter so naši ljudje često zahajali v Loreto in tamkaj častili Marijo, so zelo želeli, da bi bili nekateri duhovniki odgojeni pri Marijini hišici, je papež Gregor XIII. ustanovil Ilirski zavod, v katerem naj bi se odgojevali mladeniči južnih Slovanov za svoj vzvišeni poklic. Dokler je ta kraj spadal pod papeževo državo je ta zavod obstajal, ko so pa Italijani papežu deželo uropali, je bilo pa tudi konec ilirskega kolegija. Zato je razveseljivo, da je ta tako odlični kraj zopet prišel nazaj pod oblast sv. Stolice.

Sonce se je pomikalo k zatonu ter zlatilo s svojimi žarstvi mogočno svetišče Marijino, ko sem se poslovil iz tega lepega kraja, ter še enkrat stopil v sveto Marijino hišico, se poslovil od brata Marijana, potem jo pa

krenil doli proti kolodvoru. P. Kocjan, ki me je spremljal po teh znamenitih krajih, me je spremil tudi na poti proti kolodvoru. Med potoma mi je naročil pozdrave za naše slovenske rojake in to zlasti v Ameriki. "Povejte jim, da jih prav lepo pozdravljam in se jih bom spominjal v sveti hišici Marijini in zelo vesel bi bil, ako bi se ameriški rojaki, ki pridejo na obisk v Jugoslavijo, spomnili tudi na Loreto, da bi jo v skupini ali pa posamezno obiskali. To naklonjenost in požrtvovalnost bi jim Marija gotovo poplačala. Prav gotovo bodo veseli tega obiska." Tako mi je med drugim naročil dobri p. Kocjan, ter mi krepko stisnil roko v slovo in zaklical: "Z Bogom! Spominjajte se na me, jaz pa se vas bom spominjal v Marijini hišici!"

(Dalje prihodnjič)

## TELIČEK

(Nadaljevanje z 2. strani)

je eno samo opozarjanje in cepetanje. Iz vseh slavnatih lukenj se plašijo pujski, se gnetejo drug k drugemu in prekopicavajo drug čez drugega in vsi hočejo na mah istočasno in skupno v dvanaestotiči dospeti k materi v korito. Vse migota in cepeta in cvili in mati sama je tako neumna — da se prestraši in kruli zadaj za odprtino in iz strahu nastane peklenška grozota.

Teliček je po pravici osupel zaradi zmede. A mahoma je v polmraku spoznal senco človeka. Prestraši se in meni, da mora pobegniti za svojimi prijatelji, in ker misli, da je tudi on eden od njih, plane trikrat nerodno kvišku proti luknji, prav tako kakor je zadnji pujski evileče izginil v temino. A teliček more vtakniti le glavo v tisto odprtino; začne cepetati in se upirati na mlade parklje noče mu v glavo, zakaj da mora ostati zunaj in je ves iz sebe od groze in bi se skoraj zadušil od strahu, ko se na drugi strani prikaže nad njim velikanska prašičja glava, ki je ni še nikoli videl.

"No, no," pravi hlapec ves začuden in ga potegne za rep nazaj. "Ali si zbežljalo?" Postavi trapasto stvarco na noge, malo ga počehlja in se zareži, ker ga začne ovohavati po žepih in po kolenih, ali bi mu bilo moči dobiti kaj mleka.

A ko se hlapec prestopi, bi skoraj omahnil. Ker namreč teliček ne dobi nič mleka, se hoče igrati z njim, in ker zdaj ve, kako se morajo postavljati noge, se zatelebo na zalet s čelom v hlapca in misli, da bo tudi hlapec butnil vanj. Hlapec se zasmee, ustreže mu in ga s pestjo nalahno odrine. Pri tem se mora nasmehniti. Zakaj v ozadju stojijo pujski v polkrogu in gledajo ko v cirkusu in cvilijo in priganjajo telička. Dozdeva se, ko da stavijo, kdo bo dobil igro, saj vsi tako napeto bliskajo z malimi očesi, in vsi tako neumorno cvilijo drug drugemu, kaj da je videti zdaj in zdaj. Vseh teh dvanajst malih, golih pujskov ki ima vsak od njih po štiri klinčke pod seboj in majhen, zavrt repik in drhteč, rožnat rilček — vsi strmiyo v telička in čakajo, kaj bo.

## DNEVNE VESTI

## Francija je odpravila 40-urni delovnik

Paris, 22. avgusta. Francoski ministerski predsednik Daladier je odredil, da se preneha s 40-urnim delovnikom, rekoč, da je v najboljšo korist Francije in njene narodne obrambe, ako se tedensko delo zviša na več kot 40 ur. Daladier je govoril tozadevno potom radia in s svojim govorom grozovito udaril po fran-

coskih socialistih in drugih radikalcih, katere je obdolžil, da nameravajo uničiti Francijo s svojimi radikalnimi zahtevami. Daladier je obdolžil socialiste, da so povzročili padec narodnih dohodkov. Še leta 1932 so ti dohodki znašali 49.000.000.000 frankov, dočim so lansko leto padli na 22.000.000.000 frankov.

## Veličasten pogreb slovaškega voditelja Hlinke

Praga, 22. avgusta. Včeraj se je vršil veličasten pogreb priljubljenega slovaškega narodnega voditelja, župnika Hlinke. Pogreba se je udeležilo 75.000 oseb. Takoj po pogrebnih svečanostih so slovaški voditelji zahtevali avtonomijo za Slovake v čehoslovaški republiki.

## Vlada namerava zgraditi tovarno za traktorje

Washington, 22. avgusta. Zvezna vlada se peča z načrti, da bi zgradila tovarno za traktorje. Tovarna bi se nahajala v Arthurdale, West Virginia. Administrativni oddelek zvezne vlade, ki posluje v korist farmarjev, je odredil, da se prenese \$125.000 v fond za gradnjo tovarne. Vlada bi traktorje prodajala potom ko-operativ in sicer z dobičkom najmanj 15 odstotkov, toda kljub temu bi bili vladni traktorji za 25 procentov cenejši od onih, katere izdelujejo privatne industrije. Namen tega projekta je prisiliti kompanije, da znižajo ceno traktorjem.

## MALI OGLASI

Išče se

prodajalca za premož, komisija in dober zaslužek. Vprašajte na 1900 Scranton Rd., tel.: CHerry 1900. (197)

## Farma naproday

obsega 87 akrov. Rodovitna zemlja. Na posestvu sta dve hiši, ki potrebujejo nekoliko popravila. Cena samo \$1000.00. Farma se nahaja v Kingsville, O.

Naprodaj hiša za dve družini, cena \$4500, štiri sobe zgorej, 4 spodaj, dve spalni sobi zgorej, kuhinja, stanovanjska soba spodaj, dva furneza, dvojni lot105-x140. Nahaja se v fari sv. Kristine. Vpraša se pri

La Salle Realty Co.

F. J. Turk

888 E. 185th St. Tel KEn3135-W 197

## Zglati se naj

Mr. Tomaž Plauc sam ali če kdo drugi ve za njega, je prošnja, da ga priglati. Mr. Plauc je bil rojen leta 1865 v St. Pavlu pri Preboldu in je prišel v Ameriko leta 1895. Išče ga brat Franc Plauc, vas Parizle, pošta Braslovce, Dravska banovina, Jugoslavija. Zglasite se lahko tudi pri Mr. Frank Pirc, 1382 E. 47th St. (199)

## V najem

se da lepo stanovanje obstoječe iz šestih sob. Vprašajte na 6615 Bonna Ave. (198)

## Dobro službo

dobi ženska za hišna opravila. Je malo dela in skrbeti je treba za samo eno osebo. Ženska dobi hrano in stanovanje. Plača po dogovoru. Vpraša se na 1252 E. 61st St. (199)

## Išče se

priletna ženska za hišna dela. Pokličite KEnmore 1371 ali pa se oglasite v uradu tega lista za naslov. (199)

## Delo dobi

poštena in priljudna ženska. Zglati naj se pri Ted's Cafe, 6009 St. Clair Ave. (199)

## Poštene fante

so sprejme na hrano in stanovanje, ali pa samo na stanovanje. Vprašajte na 1083 E. 67th St. (Aug. 23, 25, 29.)



Charles Sanfillippo, je pri paradi policistov v New Yorku začel streljati v množico in ranil pri tem dva policista in tri civiliste. Streljal je iz dveh pušk. Policaji so začeli streljati vanj z revolverji in ga na mestu ubili. Ubiti je bil prej voznik taksija in je bil jezen na policijo, ker je bil aretiran radi kršenja trafčne postave.



Na levi je senator Burke iz Nebraske in na desni senator Schwellebach iz države Washington, ki si v senatu dosledno nasprotujeta, dasi sta oba demokrata in sta kljub politični sovražnosti odločevala skupno s svojima ženama v Evropo na izlet.



## Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

— Vi ste vsemogočni, Bakunjin, — reče baron Brandt, čudeč se, opazujoč s spoštovanjem velikega zarotnika.

V razgovoru sta dospela do neke elegantne hiše.

Baron Brandt obstane in pouda svojemu spremljevalcu roko.

— Kako ste zadovoljni s stanovanjem? — ga vpraša Bakunjin. — Upam, da je dovolj odlično. Imate še denarja? Dal sem vam pred osmimi dnevi štiristo rubljev. Ta vsota vam je gotovo zadostovala!

— Hvala, imam še polovico, — odvrne baron.

— Za Boga, ne štedite tako! — ga opomne Bakunjin. Znano vam je, da ne igra denar nobene vloge, kadar želimo doseči svoj namen. — Sicer pa idite z mano, baron Brandt. V pol ure se sestanem s tovariši.

Baron Brandt se vznemiri.

— Prosim, da me za danes zvečer oprostite, — reče on. — Vi veste, da sem drugače vedno pripravljen vam služiti, toda ravno danes ne bi hotel nikogar več videti.

Bakunjin ga vprašujoče pogleda.

— Potem na svidenje! — reče on.

Ločita se. Bakunjin gre dalje, a baron Brandt odklene vrata in vstopi.

Po nekaj minutah stopi zopet na ulico in se previdno ozira. Njegov obraz se nenadoma zjasni.

Na ulici opazi ženo, ogrnjeno s širokim plaščem.

Čim bližje je prihajala, tem bolj je hitela.

Nato razprostre roki in se vrže baronu Brandtu v naročje.

On jo potegne v vežo.

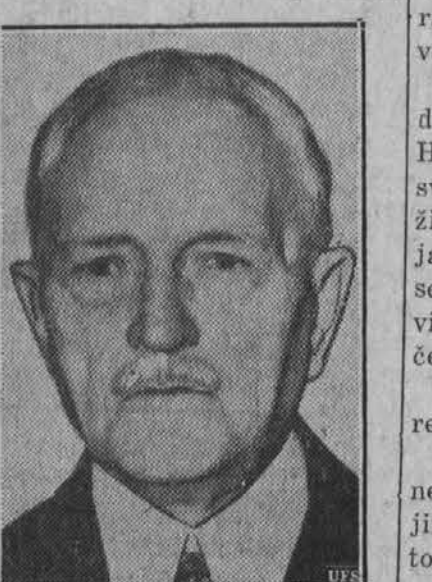
— Sedaj si pri meni, ljubljena! — zašepeče on.

On jo objame, gorčo pritisne k sebi in gre z njo po stopnjicah v svoje stanovanje.

**Prevarano srce**

Bakunjin je uredil baronu Brandtu stanovanje čisto po knežje. Obsegalo je pet sob, a opreme je bila zelo odlična.

— Sedaj ne trepeti več, —



General John J. Pershing, poveljnik ameriške armade v svetovni vojni, se je podal v Francijo in Belgijo, da si ogleda bojne poljane izza svetovne vojne.

**VLOGE v tej posojilnici**

zavarovane do \$5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in družinske vloge

**Plačane obresti po 3%**

St. Clair Savings & Loan Co.  
6236 St. Clair Ave. HEND. 5670

reče baron in objame z obema rokama trepetajočo ženo. — Tu si sigurna. Do tu ne bo prodrl nobeden vohun.

— Oh, zločin delam, — vzkligne neznanka. — Greh je, da sem prišla sem. Toda mora biti!

Ona sname plašč. Pred Hugo je stala žena v ozki svileni obleki, gledajoč ga s svojimi velikimi očmi.

Bila je Ružica, Felsingova zaročenka, ki je prišla za njim v Rusijo.

Hugo Palen sname hitro svoj sivo lasuljo in umetno brado. Ružica je gledala njegov mladeniško sveži obraz.

Bila je zelo nemirna in predno je mogel Hugo preprečiti, si zakrije z rokama obraz in zajohče.

On jo objame in odvede k divanu.

— Zakaj jočeš, ljuba? — jo vpraša. — Ali ti ni dobro v moji bližini? Ali me ne ljubiš več?

Ružica nasloni glavo na njegovo ramo in ga žalostno pogleda.

— Ali bi drugače prišla? — vpraša ona. — Toda meni je, Hugo, kot da bi mi mogel ta današnji obisk postati usodepoln. Slutnja mi pravi, da me bo zadela kazen.

Hugo jo poboža po laseh.

— Ne boj se! — ji zašepeče.

— Saj ni prvič, da prideš k meni. Spomni se samo, koliko srečnih ur sva preživela v Berlinu! A najina ljubezen je olepšana s skrivnostjo.

— Toda ta skrivnost, ki naju veže, je grozen greh.

— Ljubezen ne more nikdar biti greh! — reče Palen ter jo poljubi na usta.

— Ti me hočeš umiriti! Jaz sem zaročenka tvojega prijatelja. On mi veruje. On je prepričan, da bo prej svet propadel, kakor pa, da ga jaz prevarim. A vendar sva ga varala, Hugo. Midva oba. Prevarala ga je zaročenka in prijatelj.

— Prevarala sva ga? — reče, — ker se nisva hotela odreči najslajšemu na svetu: ljubezni!

Toda najina ljubezen je zločinska! — vzkligne Ružica. — Če Felsing odkrije, da ga varava, ne bo mogel tega preživeti.

— Tega on ne bo nikdar zvedel, — jo poskuša potolažiti Hugo, ki je komaj prikrival svojo nestrpnost. — Toda Ružica, saj nisi prišla k meni, da jadikujeva. Leto dni sva se sestajala v Berlinu za njegovim hrptom, a on ni nikdar nikar opazil.

Ona prime Huga za roko in reče:

— Prišla sem danes v glavem radi tega, da se uredi najina usoda. Nekako se mora to urediti.

— Urediti? — ponovi Hugo počasi in obotavljajoč se. — Hočeš s tem reči, da je konec najinega lepega sna v ljubezni?

Ružica prime glavo lepega mladeniča, radi katerega je postala grešnica.

— Najina ljubezen se mora končati, — zašepeče ona. — Morava se ločiti, Hugo. Strast ne sme dalje govoriti, temveč pamet!

— Ne govori dalje! — jo prekrine Hugo. Vem kaj hočeš! Postala boš njegova žena. Preslaba si, da ne bi izpolnila njegove prošnje.

— On hoče v resnici, da se

poročiva, — zastoče Ružica.

— A Ravno sedaj, ko je ubog in siromašen, bi bila moja dolžnost, da delim njegovo usodo. Njegova želja je, da se v par dneh poročiva.

Palen se zvito nasmehne.

— Če ni drugače, — zašepeče, — postani njegova žena. Radi tega ne bo najina ljubezen prenehala. Ostala bodeta v Petrogradu, a ko boš njegova žena, bova imela priliko, da se sestaneva.

Ružica skoči, kot da je stopila na kačo.

— Ne govori tako! Za Boga, Hugo, niti besede več! Varala sem ga, dokler me ni vezala prisega pred oltarjem. Toda če mu prisežem, da mu bom zvesta žena, potem bi zaničevala samo sebe, če bi drugemu moškemu isto dovolila. Če postanem Felsingova žena, se ne bova nikdar več sestala.

Hugo prime njena ramena.

— Mar misliš, da ti bo to mogoče? — jo vpraša. — Sama sebi lažeš, Ružica. Podlegla boš težnji, četudi si položila pred oltarjem prisego.

— Ne, ne, tisočkrat ne! — vzkligne mladenka razburjeno.

— Ne sme biti, Hugo! — Sedaj sem zadnjikrat pri tebi — Daj mi svojo roko, poljubi me!

Preteklo je par ur.

Na ulici je besnel metež. Bilo je iste noči, ko je nesla Hija Jacinta Jankovič nesrečnega Vladimira k mostu na Nevi.

Pred hišo, v kateri je stanoval baron Brandt, sta stala dva človeka že par ur in se živahno razgovarjala.

Bil je to Konrad Felsing in šivilja Petrovna, ki je z drhtečim glasom nekaj govorila.

Njegov obraz je bil blede kot pri mrliču, a oči so mu plamtele.

— Vi ste dobri, Petrovna, — pravi on, — in mi bi radi prihranili to grozoto. Toda vaš trud je zaman. Videl sem z lastnimi očmi.

— Videli ste neko drugo, — pravi Petrovna hitro. — Vi ste neko mladenko zamenjali za Ružico, ki ne bo nikdar šla ponoči v tujo hišo.

— Pa kaj dela ponoči žena, ki prihaja k tujemu moškemu? — se nasmeje Felsing s blaznim smehom. — Uničuje me ne! Samo da si uteši svoje poželjenje s kratkotrajno ljubeznijo.

Veter mu je metal sneg v obraz.

— Ali boste celo noč stali tu? — ga vpraša Petrovna obupana. — Prehladili se bode in končno se bode prepričali, da ste se zmotili.

— Nisem se zmotil! — vzkligne Felsing. — Bilo mi je sumljivo, ker je hotela, da odidem, ko sem bil pri njej. Občutil sem strah, nezaupanje, ki ga nisem preje nikdar poznal.

— Odločil sem se ostati v bližini njene hiše. — Tedaj jo ugledam, kako je previdno stopila iz hiše. — Videl sem ovrtnik plašča. Spoznal sem jo tudi po njeni lahki hoji.

— Sledil sem ji in videl, kako jo je tu čakal neki moški in šel z njo v hišo. — Ostal bodem tu, če tudi bo trajalo do zore. Gorje njej, ako se ne bo mogla opravičiti.

— Bog, Bog, kakšna nesreča! — Človeka, ki se ljubita — vzkligne Petrovna.

— Tiho! — jo prekrine Felsing in jo trdno zgrabi za roko. — Nekdo odklepa vrata od znotraj. Sedaj se odpirajo vrata, ah — ona je!

Ružica stopi na ulico. Tesneje se zavije v plašč. Hladno ji je bilo.

— Sedaj sem bila zadnjič srečna! — zamrmra ona. — Zbogom! Zbogom!

Napravi par korakov, ko se nenadoma pojavi pred njo neki moški.

— Stoj!

Ružica se opoteče. Hotela je zavpiti, toda ni mogla izgovoriti niti besede. Kolena so se ji šibila.

— Me li poznaš? — jo vpraša Felsing.

— Poznam te, — zašepeče nesrečnica. — Vem, da sem propadla!

— Veš, da si propadla? — vzkligne Felsing. — Priznavaš torej svojo krivdo? Ne moreš mi oporekati?

— Usmili se me! — vzkligne

ne ona. — Oprosti mi in pomišli, da je pred tabo žena, ki umira.

Toda Felsing stisne pesti. Sune jo tako, da se zruši v sneg.

Črez trenotek skoči pokoncu in vzkligne:

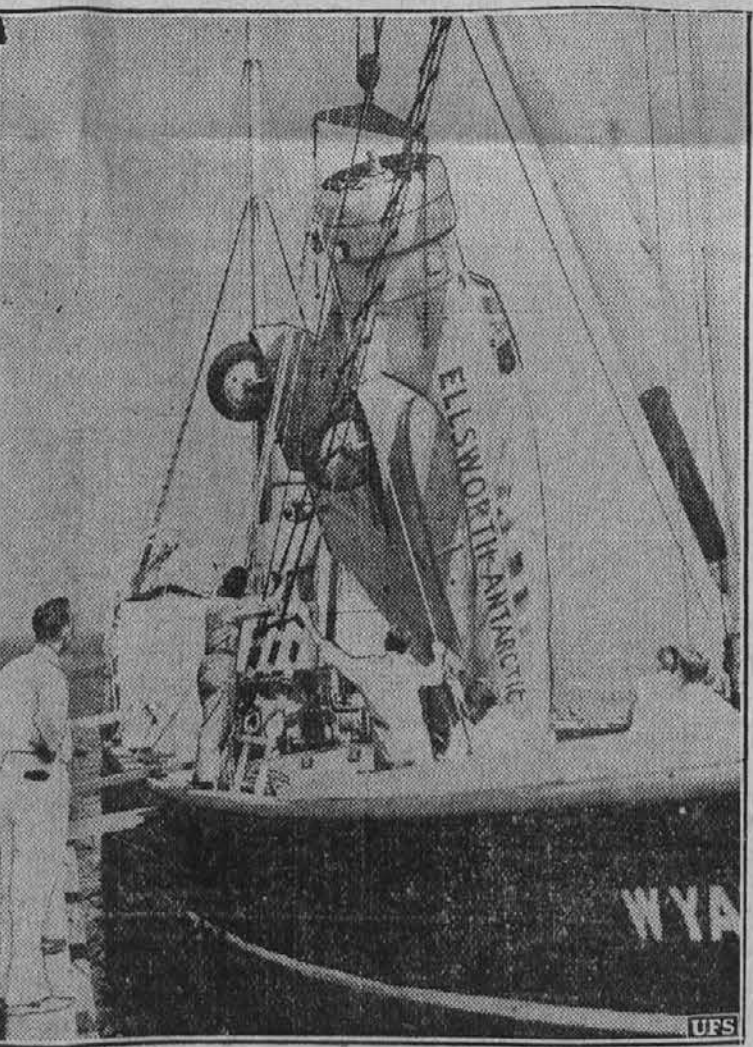
— To je torej tvoje usmiljenje? Tako torej? Na duši boš imel človeško življenje!

Ona pohiti in kmalu izgine v daljavi.

— Za menoj! — vzkligne



Peter Behan iz Roxbury, Conn. je dopolnil 104. leto starosti, pravi, da ni prav nič prijetno čakati visoko starost in da nima prav nikakega pomena obhajati godove.



Lincoln Ellsworth se je podal na raziskovanje južnega ledenega morja in namerava raziskati 75.000 štirjaških milj ledenih pokrajin. S seboj je vzel tudi letalo, ki so ga naložili na ladjo.



Zemljevid krajev, kjer so se vršili spopadi med japonskimi in ruskimi četami. Ruske čete so pri B, C, in D, japonske pri A. Rusija ima pripravljenih 140 vojaških zrakoplovov pri E.

Petrovna. — Ali ne vidite, da hiti nesrečnica v smrt?

Felsing je stal kot okamenel. Toda nato poleti za njo. Ona je letela k reki.

Že od daleč se je videla zmrznjena Neva. Če ne bo v trenotku dohitel Ružice, ne bo

mogel več preprečiti njenega namena.

Tedaj nenadoma — nahajal se je ravno v bližini mosta — zasliši jokanje nekega otroka.

Pred njim se pokaže strašen prizor.

(Dalje prihodnjič)



Letalec Douglas Corrigan, ki je brez potnega lista poletel iz Zed. držav na Irsko, se mora zagovarjati pred direktorjem Mulliganom od zrakoplovnega oddelka v Washingtonu. Kot se vidi na obrazih obeh, ne bo nič hudega.



Alice Farrier, stara 19 let, je bila izvoljena za kraljico rodeja, ki se vrši v Woodward, Okla. od 9. do 11. septembra. Miss Farrier je vajena konj kot raca vode.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska

katoliška podporni organizacija v Združenih

Državah Ameriških, je:

**Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota**

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois

POSUJE ŽE 45. LETO

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi

Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4.000.000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 116,71%

K. S. K. Jednota ima nad 35.000 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 135

V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega obstanka nad \$6.700.000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM in NAROD!"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, poštini in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizko.

K. S. K. Jednota nudi članstvu najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica, te mogoče in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj!

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.